

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XII. De his qui hoc mysterium non cognoverunt; & quòd voluntaria eorum ignoratio est: & quanta bona eos maneant, qui illud cognoverunt, ac praesertim eos qui in confessione mortui sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

CAPUT XII.

De his qui hoc mysterium non cognoverunt, & quod voluntaria eorum ignorantia est: & quantalibet bona eis mancant qui illud cognoverunt, ac praesertim eos qui in confessione mortui sunt.

Sed dicet aliquis ex iis quibus solenne est impie loqui, Deum voluntatem hominum meliorem ac placidiorem facere potuisse. Quanam, rogo, melior via, quae ratio efficacior ad improbos homines emendandos, quam ut Deus ipse eos coram compellaret? An non ille praesens & omnium conspectui subiectus, eos ad modestiam informavit? Quod si Dei praesentis praecipio nihil profuit, quid absentis & inauditi prodesse potuisset? Quod igitur obstaculum fuit beatissimae illius praedicationi? Hominum feritas atque savitia. Quoties enim ea quae recte utiliterque praecipita sunt, infenso animo excipimus, tunc mentis nostrae acies quibusdam quasi tenebris obscuratur. Quid quod voluptati illis erat praecipita negligere, & legi quae ferebatur fastidiosas aures praebere. Nisi enim negligissent, dignam certe audientia sua mercedem erant relaturi, non in hac tantum, verum etiam in futura vita; quae verè vita est existimanda. Eorum enim qui praecipitis Dei paruerunt, merces est, immortalis & aeterna vita. Ad quam ii demum aspirare possunt, qui Deum cognoverint; & qui suam ipsorum vitam vel perpetuum quoddam exemplar, ad imitandum proposuerint iis, qui ad optimi cuiusque aemulationem vitam suam formare instituerunt. Quippe idcirco doctrina Sapientibus tradita est, ut quod isti praeeperint, à sodalibus pura mente fidelè custodiatur; atque ita sincera ac firma mandati divini observatio perfecteretur. Ex huiusmodi enim observatione, & ex intemerata fide sinceramque erga Deum pietate, nascitur mortis cõtempus. Stat ergo huiusmodi animus obnixè contra saeculi procellas, invicto divinae virtutis robore munitus ad martirium. Cumque gravissimos terrores generosè superaverit, corona donatur ab eo ipso cui testimonium cõstanter perhibuit. Nec tamen propterea gloriatur. Novit enim Dei munus esse, quod & tormenta sustinuerit, & divina praecipita alacriter impleverit. Porro huiusmodi vitam excipit immortalis memoria & gloria sempiterna; idque iure

A

Κεφ. ΙΒ΄.

Περὶ τῶν μὴ γινόντων τὸ μυστήριον, καὶ ὅτι ἐκείντοι ἔχουσιν ὅσα τῶν γινόντων ἀγαθὰ μίμνει, καὶ μάλιστα τὴν δόξα καὶ τὴν τιμὴν τῆς τελειότητος.

Αλλ' ἔρει τις, ὡς φίλον ἐστὶ βασιλευσάμενον θεόν ὄντα δ' ἐδωκῆς κρίσιον αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς σααδ. τίς οὖν κρίσιον μέθοδος; ποία δὲ κρίσιον ἀνυλικώτερα. πρὸς τὸ τῶν κακῶν φρονισθῆναι, τῆς ἐαυτῶν ἀποθέσεως, ὅτι τὸς παρὼν καὶ ὁρόμηνος ἐδίδασκε τὸν κόσμον βίον; εἰ οὖν ἡ τῶν θεῶν ἀδελφεία παρὰ τὸν ἐδὲν ἤνυσε, τὸ ἀνδρόντος, καὶ μὴ ἀκαρτερῶν φέλησε; ἢ οὖν ἐγγύς ἐμπόδιον τῆς μακαριωτάτης διδασκαλίας; ἢ τῶν ἀνθρώπων παιαίτης ὅταν γὰρ καλῶς τε καὶ ἀποστολῶν ἀδελφεία, πρὸς ὁρῆν λαμβάνει μὴ τῶν ἀδελφῶν τῆς διανοίας ἀμάρτυρα. τί δὲ, ὅτι πρὸς φίλους ἢ οὐκ οὐκ ἀλλήλων τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἀνορέκτες παρὰ τῶν ἀκοῶν τῶν θεῶν ἐννομῶν εἰ μὴ ἡλικίαν, ἔχον ἀνὰ ἀξία τὰ ἴπτα, τῆς ἀποθέσεως, καὶ μόνον εἰς τὸ ἀδελφεία, ἀλλὰ καὶ τὸν μετέπειτα βίον, ὅς ἐστιν ὡς ἀλήθης ἐστὶν γὰρ τοῖς μισθὸς τῶν θεῶν πείθεσθαι, ἀδελφῶν καὶ αἰδιδῶν βίος. καὶ δὲ τῶν ἀντιποσῶν τῶν εἰδῶσι τὸν θεόν, καὶ τοῖς τὸν ἐαυτῶν βίον τὸν παρεχομένοις, καὶ οἷον ἀδελφεία ἀλλήλων τοῖς πρὸς ἀμύλλαν (ἢν προσηρημένοι, ἀλλὰ τὸ οὖν ἡ διδασκαλία παρεδόθη τοῖς θεῶν ἢ ὅτι ἀνὸς οὐκ ἀδελφῶν, τὸ μετὰ μελείας ὑπὸ τῶν οὐκ οὐκ ἀδελφῶν καθαρεῖ ψυχῆν, ἀληθῆς τῆς καὶ βεβαίως φυλακῆς τῆς κελύσεως τῶν θεῶν ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ τὸ πρὸς τὸν θάνατον ἀδελφῶν, ὑπὸ τῆς ἀποθέσεως καὶ εὐκλειῶν καὶ τῶν καθοσιώσεως φύς) ἀνδρῶν) ὅτι ἀλλήλων μίμνει, ἀναταγανίς φθίνας ἀρετῆς, πρὸς τὸ μένη πρὸς τὸ μαρτυρεῖον νικήσασα γὰρ τὸ μεγαλοψυχίας τῶν μεγίστων φθίνας, ἀλλὰ τῶν σεφάνης παρὰ αὐτῶν, ὅς ἡλικίαν ἐμαρτυρήσῃ, καὶ ἐδὲν σεμνυῖ) ἴπταται γὰρ ἡμαί, καὶ τὸ θεοθεν δ' ἐδοῦν, πρὸς τὸ τῶν σῆναι, καὶ πληρωσῶν περὶ τῶν ταῦν πρὸς ἀγαθὰ διαδέχεται δὴ τῶν τῶν βίον μνήμη διαρκῆς, ἐκαίαν. ὁ δὲ ἀδελφῶν αἰώνιος

ἀνώτατος εἶπε ὁ, τε βίῳ σάφρων ἔμαρτυροῦ, καὶ τῶν ᾠδῶν ἀγαθῶν μνήμων ἢ τελειότη, πλήρης εὐσεβείας μεγαλοψυχίας τε καὶ εὐεικείας ὕμνοι δὴ ῥυταῖτα καὶ ψαλλήματα καὶ εὐφημίας καὶ ᾠδῶν τῶν πάντων ἐπόπῳ ἔπαυος. καὶ τοιαύτης εὐχαριστίας ἑστία τοῖς ἀνδράσιν ὅσοι τελεῖται ἀγῆ μὲν αἱματό, ἀγῆ δὲ πάσης βίας· ἐδὲ μὲν ὁσμὴ λιβάνων ἐπιπροθεῖται, ἐδὲ πυρκαϊὰ καθαρὴν ἢ φῶς, ὅθεν ἔξαρκεσαι πρὸς ἐκλαμψιν τοῖς εὐχομῆμοις· Ἐωφρονέστα ἢ πολλῶν ἔτὰ συμπόσια, πρὸς εἶδον καὶ ἀνάκλισιν τῶν δεομένων ποιήματα, ἔτὰ πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκπεσόντων. ἀπὸς ἀντιφρονικά ἐναγνομίῃ, (εἰ) καὶ τὴν θείαν καὶ μακαριωτάτην διδασκαλίαν φρονεῖ.

Κεφ. ΙΓ.

Ὅτι ἀναγκαῖα ἔστι κτίσεις μισῶν ἢ διαφορᾶ, καὶ ἐστὶ ἢ ἄλλο τὸ καλὸν καὶ κακὸν ῥητὴ τῆς ἀνθρώπων γνώμης ὅστιν ὄντι καὶ ἢ κτίσεις ἀναγκαῖα καὶ ἔυλογος.

Ἡ Διὶ δὲ ἴνες καὶ ἐν τῷ μέμφει τὸν Θεὸν νεανειούνη, πῶς δὴ ποτε βεβλήθεις, ἔμῃαν καὶ τὴν αὐτῶν τῶν ὄντων φύσιν ἐτεκμήνατο. ἀλλὰ διάφορα καὶ τὰ πλείστα ἐναντία τὴν φύσιν ἐκέλευσεν ἁποχρησῆναι. ὅθεν καὶ ἡ διαφορὰ τῶν ἡμετέρων ἡθῶν τε καὶ ἀρεταῖς τε. ἡ γὰρ ἴσως ἀμεινον καὶ πρὸς τὸ πειθαρχεῖν τοῖς κελεύσμασι τῶν Θεῶν, καὶ πρὸς τὴν ἀκελεῖ κατὰ νόμον αὐτῶν, καὶ πρὸς τὸ βεβαιεῖσθαι καὶ τὴν ἐκαστοῦ ὁμοιοτρόπος εἶναι πάντας ἀνθρώπους. τὸ ἴσως ἀνθρώπους πάντας ὁμοιοτρόπος εἰναι μάλιστα, κομιδὴ γελῶν. μὴ δ' ἐνοεῖν, ὅτι ἔχῃ ἢ ἄλλο τὸ κόσμος διάταξις, αὐτὴ καὶ τῶν κοσμικῶν. ἐδὲ τὰ φυσικὰ τοῖς ἡθικαῖς ὁμοιοτροπία, ἐδὲ τὰ τῶν σώματων παθήματα, τοῖς τῆς ψυχῆς πάθεσι τὰ αὐτὰ τὸν μὲν γὰρ σύμπαντα κόσμον φθαρτῶν καὶ ἀπείρων ζώων μακαριότητι, ὅσω σεμνοτέρως ἔτὰ θεοτέρας τυχεύουσα ἔτὰ θείας ἀγαθότητος ὅσοι ἀμοιρον τὸ τῶν ἀνθρώπων γῆ. ἀλλ' ἐχ' ἀπλῶς πάντων, ἔδ' ὡς ἐτυχε, μόνων ἢ τῶν τὴν θείαν φύσιν ἔχοντων ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἀρετῶν ἀπείρων ἀπείρων τῶν βίαι ἀρετῶν, τῶν τῶν θείων ἐπίγνωσι.

A optimo. Siquidē martyris tum vita ipsa plena modestiæ ac religiosæ divinorum mandatorum observantiæ deprehenditur: tum mors plena fortitudinis ac generosæ indolis. Proinde hymni psalmique & laudes Inspectori omnium Deo posthæc canuntur. Et ejusmodi quoddam gratiarum actionis sacrificium in memoriam illorum peragitur, quod ab omni sanguine & violentia vacuum est. Sed nec odor thuris requiritur, nec accensus rogos: sed purum duntaxat lumen, quantum satis sit ad eos qui Deum precantur, illustrandos. Sobria quoque convivia celebrantur à multis, tum ad mendicorum, tum ad eorum qui patriâ & bonis exciderunt, inopiam sublevandam. Quæ si quis importuna esse existimet, is contra divinam & sacrosanctam disciplinam sapere videtur.

CAPUT XIII.

Quod necessaria sit differentia in rebus creatis: & quod ad bonum malumque propensio ex voluntate hominum oritur: ideoque necessarium est iudicium Dei.

Quidam verò etiam in hoc deum reprehendere juvenili audacia præsumunt. Quæ de causa, inquit, non unam eandemque omnium naturam atque indolem fabricavit: sed multa diversa, adeoque contrariâ indole prædita nasci voluit? Ex quo dissimilitudo morum ac voluntatum inter homines orta est. Sæpius quidem fortassis fuisset, ut quod spectat ad observationem mandatorum Dei, & accuratam ejus contemplationem, & ad confirmationem fidei singulorum, omnes homines unius atque ejusdem moris fuissent. Verum absurdum planè ac ridiculum est, id optare, ut omnes homines iisdem sint moribus præditi; neque animadvertere, aliam mundi totius, aliam earum rerum quæ in mundo sunt, ordinationem esse: nec res naturales ejusdem substantiæ esse ac morales; nec corporis affectus eisdem esse cum affectibus animi. Etenim universum hunc mundum longo intervallo superat anima rationalis: tanto beatior terrenis & corruptioni obnoxius animantibus, quanto augustior est atque divinior: nec non divinæ bonitatis particeps hominum genus. Nec tamen omnes homines promiscuè ac sine ullo discrimine participes sicut divinæ bonitatis: sed ii soli qui divinam naturam scrutati sunt, & qui hoc præcipuum vite institutum ac studium sibi proposuerunt, rerum divinarum cognitionem.

Ecc e